

Robuste sorter af æbler og pærer. 29 frugtavlernes erfaringer med kvaliteter af æble- og pæresorter.

Hanne Lindhard Pedersen, HortiAdvice,
Birgitte Pedersen, GASA NORD GRØNT og
Maren Korsgaard, Økologisk VKST.

**FØL: Fonden for økologisk landbrug og
Promilleafgiftsfonden for Frugtavlen og gartneribruget.**

Interview og vurderinger hos 29 æble- og pæreavlere.

6 i Jylland,

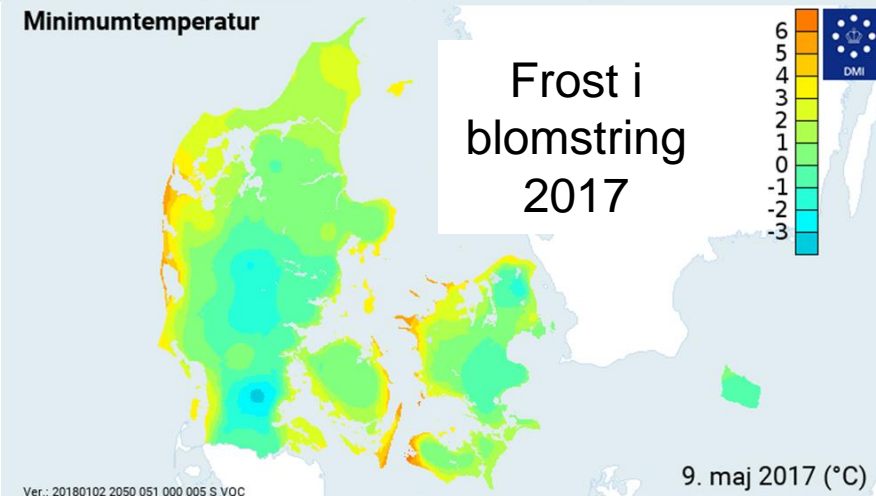
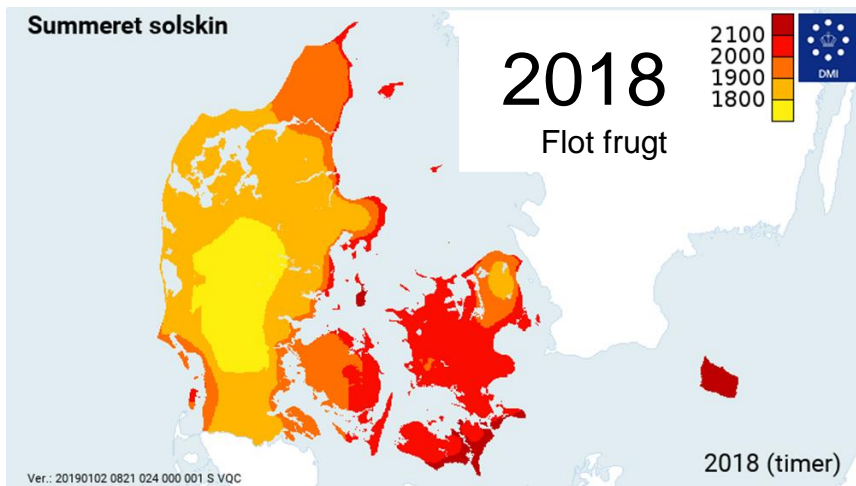
3 på Fyn,

10 på Sjælland og

10 i Øhavet.

- Danmarks største sortsafprøvning.
- Unik mulighed
- Fordelt over hele landet
- 29 avlere med tilsammen en enorm erfaring.
- Total er der vurderet:
 - 22 æblecidersorter,
 - 14 pæresorter og
 - 98 spiseæblesorter.
- Rapport lige ved at være færdig. Kommer til at ligge her: <https://www.hortiadvice.dk/226-robuste-sorter-frugt-oeko-20161>

HortiAdvice Summeret solskinstimer og frost i 2017

Sorterne er godt og grundigt testede, 3 helt forskellige år.

- En træfrugtplantage skulle gerne holde mindst 15 år og gerne 30 år. Det er en stor og langvarig investering.
- Sorten skal være aktuel i hele plantagens levetid.
- Konsum, most, cider, vin, babymad anden forarbejdning. Salg i f.eks. supermarkeder (engros), eller hjemmesalg (detail).
- Sprøjtet eller usprøjtet økologi, etablering af markiser?
- Følsomhed overfor sygdomme og skadedyr.
- Dette projekt har handlet om, at evaluere de sorter, som avlere har etableret, både de gamle kendte sorter og de nye ukendte.
- Tak til de involverede avlere, som har brugt tid på at have besøg af os og som har været villige til at dele ud af deres erfaringer til alles gavn.

Næsten alle cidersorterne er gode til økologi.
Næsten ingen bruger bekæmpelsesmidler.

cider	til Øko	Bemærkninger fra avler	Resultater fra vurderinger
Avrolles			Lidt øjeplet
Bedan			
Binet Rouge			
Bisquet			Lidt øjeplet
Browns			
Clos Renaux			
Damelot		Højeste udbytte 12 tons/ha	Lidt bladhvæpse
Douce Coét Ligne			
Douce Moën			
Ellis Bitter		Højeste udbytte 11 tons/ha	Lidt røde lus og larvegnav
Foxhvælp			Lidt larvegnav
Frequin Rouge			
Guillevéc			
Judaine		Lidt mindre robust, en avler ville ikke plante igen.	Lidt øjeplet
Judeline		Mindre god, en avler ville ikke plante igen.	Lidt øjeplet
Judor		Mindre god, en avler ville ikke plante igen.	
Kermerrien		En avler ville ikke plante igen, ikke frugtbar	
Major			Lidt røde lus og larvegnav
Marie Menard			Lidt lavegnav
Muscadet de Dieppe			Lidt larvegnav
Petit Jaune Ligne			
Tremletts bitter			Lidt skurv

Foto: Maren
Korsgaard

Avlererfaringer.

Udbytte: Middel til meget stort

Høsttidspunkt: Midt i oktober til 1. nov.

Plukkelethed: Sidder godt fast, lidt svær at plukke, mange små frugter

Drys: Nej

% til most: 100 % cider

Smag 1-5: God smag

Aroma 1-3: Lidt

Udseende/størrelse 1-5: Lille frugt

Udsende dækfårve 1-5: Rød dækfårve

Frugtform: Konisk

Følsomhed for sygdomme og skadedyr: Mere følsom end de andre cidersorter. Følsom for skurv og meget følsom for øjeplet

Holdbarhed på alm. Køl: Til efter jul

Ville du plante den igen? Nej, ompodet pga. øjeplet og mindre robust. Ja, i blanding med de andre cidersorter.

Andre bemærkninger: Et æble som er hverken eller. Det er ikke et udpræget cideræble. Det kan bruges som spiseæble, men bliver for angrebet af sygdomme og har ingen interessant smag.

Pære	Til øko	Bemærkninger fra avler	Resultater fra Vurderinger
Anna	?	Ikke dyrkningssikker	11 tons/ha, Kun lidt skurv
Clara Frijs		Grenskurv ødelægger træerne	Dur kun sprøjtet, 16 Tons/ha
Concorde		Robust sort	Lidt skurv, 9 tons/ha
Conference		God robust sort	18 tons/ha Højeste udbytte
Fritjof		Robust til følsom for skurv	Meget gitterrust og bladgalmider i 2017. Meget skurv.
Grev Moltke		Meget følsom for skurv	Lidt larvegnav, meget skurv.
Gråpære	?	Ret robust	Meget gitterrust i 2017. Intet skurv, 7 tons ha
Hardy		Meget følsom for skurv	Meget gitterrust i 2017, mange bladgalmider i 2017. Rigtig meget skurv.
Herrepære		Meget følsom for skurv	En del skurv.
Ingeborg		Andre pærer er bedre.	Lidt larvegnav, meget gitterrust i 2017. Mange bladgalmider i 2018
Xenia/Katrine	?	Robust lovende ny sort	Kun lidt skurv (13 tons ha få data)
Ludmitsa Mitchurina		Kun få bemærkning	Meget gitterrust i 2017
Skånsk sukkerpære		Bestøver sort	Middel gitterrust i 2017
Tongre		Bitter mærkelig smag	Lidt larvegnav, meget gitterrust i 2017

Ny sort: Carola

Foto, AU Food.

HortiAdvice Pæresorten Anna til Økologi?

Foto
Maren
Korsgaard

Avlererfaringer.

Udbytte: Middel til højt og stabilt

Høsttidspunkt: September

Plukkelethed: Let

Drys: Nej

% til most: 0-30%

Smag 1-5: God, meget sød (5)

Aroma 1-3: Lidt

Følsomhed for sygdomme og skadedyr:

Robust mod skurv, kræft og meldug. Lidt

følsom for tæger og skrub

Holdbarhed på alm. Køl: Til primo december

Ville du plante den igen? Ja og en avler nej:

Kan ikke lide smagen, vekselbæring, ikke dyrkningssikker

Andre bemærkninger: Giver de bedste tørrede pærer pga. den tynde skræl,

Sælges godt, fast, sød og saftig. Trives i Midtjylland. Tidligere blomstring end

Concorde

HortiAdvice Æblesorter til økologi

Alle de nævnte sorter giver mindst 12 tons ha som gennemsnit af sprøjtet og usprøjtet.

Gode til øko	Prøvesorter?	Plant ikke
<u>Alkmene</u> ☞	Ananas Reinette, speciel smag	<u>Delcorf</u>
Aroma, røde kloner ☞	<u>Autento</u> , ny sort	Gråsten
Belle de Boskoop, røde kloner ☞	<u>Bellida</u> , skal sprøjtes	<u>Ingelin</u>
<u>Bramley</u> , most ☞	<u>Collina</u> , starter sæsonen, skal sprøjtes	Jonagold
Discovery, Æblehvepse ☞	<u>Coulon</u> , bedste madæble?	<u>Mutzu</u>
<u>Holsteiner Cox</u> ☞	Dronning Louise	Prima
Rød Ingrid Marie ☞	Elise	<u>Raika</u>
<u>Pirouette (Rubinstep)</u> ☞	<u>Elstar</u> , røde kloner, skal sprøjtes	<u>Rubinola</u>
<u>Sunrise?</u>	Filippa	Santana
<u>Topaz</u> , skal sprøjtes ☞	Guldborg	<u>Shampion</u>
<u>Wellant</u> , Kræft	Høve Reinette	Summerred
	Katinka, Nordjylland	<u>Zari</u>
	Lundbytorp	
	<u>Maribelle</u>	
	Opal, ny	
	Red love, rød most	
	Rembrandt	
	<u>Sansa</u> , ny	
	<u>Witos</u>	

Foto
Maren
Korsgaard
og Hanne
Lindhard

Avlererfaringer.

Udbytte: Middel til højt, stabilt. Dog afhængig af æblehvepsangreb

*Høsttidspunkt: **Midt til sidst i august, Høstes midt i september nord for Limfjorden***

Plukkelethed: Let, kan skubbe hinanden af

Drys: Nej

% til most: Fra få til op til 50 % afhængig af år

Smag 1-5: God og sød (4)

Aroma 1-3: Middel til meget

Udseende/størrelse 1-5: Middel til stor, men også nogle år, mange små æbler

Udsende dækfarve 1-5: God, rød

Frugtform: Fladrund

*Følsomhed for sygdomme og skadedyr: **Robuste flotte æbler, følsomme for æblehvepse og lus, en del insekter kan være et problem. Kan få øjeplet, monilia og kræft.***

Robust overfor skurv og meldug

Holdbarhed på alm. Køl: 1 mdr.

Ville du plante den igen? Ja, dog en enkelt med forbehold at kvassia skal være godkendt. Der er mange problemer med æblehvepse.

*Andre bemærkninger: **God tidlig sort, Svag vækst, bedste sort i plantagen, meget hårdt ved, stiv vækst, meget efterspurgt til most (lyserød)***

- Landsdækkende sortsafprøvning
- 3 forskellige år 2016-2018.
- 29 avlere.
- Rapport foreligger, den er lang og indeholder mange informationer, foto af alle sorterne.
- Selvstudie inden I går i gang.
- Samlet hovedkonklusioner i dette foredrag.

Totalt arealer med Økologisk æble- og pæredyrkning i Danmark i 2016-2018.

	Æbler øko totalt (heraf omlægning)	% af æbler totalt	Pærer øko totalt (heraf omlægning)	% af pærer totalt
2016	329 (28)	22,6	20 (7)	6,7
2017	387 (66)	26,8	23 (10)	7,6
2018	444 (145)	29,3	35 (19)	12,0

Pærer er svære økologisk

Ton/ha	Brug af fungicider			
Art	ja	lidt	nej	gennemsnit
cider	ingen	9,5	6,5	6,5
Pære	15,2	3,6	7,2	9,9
Æbler	20,6	16,9	12,1	15,9

Ton/ha	Brug af insekticider			
Art	ja	lidt	nej	gennemsnit
cider	ingen	4,5	9,6	6,5
Pære	15,0	4,7	8,7	9,9
Æbler	20,6	14,8	11,4	15,9

Fungi	Antal vurderinger			
Art	ja	lidt	nej	Antal Total
cider	1	3	80	84
Pære	56	14	78	148
Æbler	336	129	443	908

Insekt	Antal vurderinger			
Art	ja	lidt	nej	Antal Total
cider	1	49	34	84
Pære	53	46	46	148
Æbler	336	290	282	908